

СИЛАБУС

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	SS005 Історія української культури History of Ukrainian Culture
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти
Галузь знань	05 «Соціальні та поведінкові науки»
Спеціальність	051 «Економіка»
Освітня програма	Економіка та управління бізнесом
Семестр	3 семестр
Факультет /відділення	Бакалаврської підготовки
Курс	2 курс
Анотація курсу	<p>Навчальна дисципліна «Історія української культури» охоплює основні наукові проблеми та дискурси української культури, представляє головні історичні віхи процесу становлення різних напрямків культури, розглядає формування національно-культурних цінностей, поширення різних стилів мистецтва, констатує зв'язок часів через збереження і розвиток культурних традицій в контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Ознайомлення студентів з історією української культури відбувається через призму таких основних проблем: становлення певного типу суспільства (цивілізація) з притаманним типом господарювання; розвитку менталітету історичної людини, її загально-духовних, ідейних цінностей (ідеологія); розвитку людини, її менталітету та ідентичності (культурна антропологія); взаємодії чинників культури та економічно-господарського життя суспільства.</p> <p>Метою вивчення дисципліни є формування уявлення про сутність та процес культурогенезу українського народу, який відбувався у діалозі багатонаціональних культур, вивчення світоглядної системи життєвих орієнтирів індивідів, соціальних груп, втілених у духовних цінностях, впливу цивілізаційних і культурних факторів на економічний розвиток.</p> <p>Завданням дисципліни є формування усвідомлення необхідності збагачення свого духовного світу та таких якостей людини, як:</p>

	<p>-різнобічна освіченість, висока свідомість, моральність, вміння знаходити порозуміння з представниками різноманітних культур;</p> <p>- здатність змістовно і послідовно аналізувати основні культурні епохи, їх історико-культурні пам'ятки;</p> <p>- здатність володіти основними елементами культурного етикету та виявляти свою всебічну обізнаність в питаннях української культури;</p> <p>- розуміння культурно-світоглядних впливів на господарські звички та економічне життя.</p> <p>Об'єктом вивчення навчальної дисципліни є історичний розвиток української культури.</p> <p>Предметом навчальної дисципліни «Історія української культури» є морально-етичні цінності, естетичні пріоритети, навички та звичаї господарсько-економічної діяльності, характерні для мешканців України в різні історичні періоди, рівень розвитку освіти, науки, літератури, мистецтва та стан релігійної свідомості тощо.</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки:</p> <p>«Філософія, культурологія, соціологія», «Правознавство».</p>
<p>Сторінка курсу в MOODLE</p>	<p>http://78.137.2.119:1919/m72/course/view.php?id=528</p>
<p>Мова викладання</p>	<p>Українська</p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>Куксенко Сергій Іванович, кандидат історичних наук, доцент кафедри дизайну та соціально-культурних дисциплін канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: kuksenko.si@gmail.com Messenger: https://www.facebook.com/</p>
<p>Місце дисципліни в освітній програмі</p>	
<p>Освітня програма</p>	<p>http://csbc.edu.ua/documents/otdel/oop_ee.pdf</p>
<p>Перелік загальних компетентностей (ЗК)</p>	<p>ЗК1. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК2.Здатність зберігати моральні, культурні, наукові цінності та примножувати досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК3.Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p>

	<p>ЗК4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК7. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.</p> <p>ЗК9. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним.</p> <p>ЗК11. Здатність приймати обґрунтовані рішення.</p> <p>ЗК12. Навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>ЗК13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.</p>	
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	-	
Перелік програмних результатів навчання	<p>ПРН 1. Асоціювати себе як члена громадянського суспільства, наукової спільноти, визнавати верховенство права, зокрема у професійній діяльності, розуміти і вміти користуватися правами і свободами, виявляти повагу до прав і свобод інших осіб, зокрема, членів колективу.</p> <p>ПРН 2. Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.</p> <p>ПРН 22. Демонструвати гнучкість та адаптивність у нових ситуаціях, у роботі із новими об'єктами, та у невизначених умовах.</p> <p>ПРН 23. Показувати навички самостійної роботи, демонструвати критичне, креативне, самокритичне мислення.</p> <p>ПРН 24. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та свідомо на основі етичних принципів, цінувати та поважати культурне різноманіття, індивідуальні відмінності людей.</p>	
Опис дисципліни		
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин	90
	Кількість кредитів	3
	Кількість лекційних годин	14
	Кількість практичних занять	16
	Кількість годин для самостійної роботи студентів	60
	Форма підсумкового контролю	залік

<p>Методи навчання</p>	<p>Словесні (лекція, розповідь, бесіда, дискусія); наочні (презентаційні повідомлення); практичні (проведення пошуково-дослідних робіт, написання есе, проектний метод); інтерактивні методи («мозковий штурм», ситуаційний аналіз, контент-аналіз).</p>
<p>Зміст дисципліни</p>	
<p>Тема 1. «Історія української культури» як навчальна дисципліна. Українська національна культура в контексті світової.</p>	<p>Вступ. Предмет, мета і завдання курсу «Історія української культури». Поняття та сутність культури. Концептуальні підходи до розуміння культуротворчих процесів. Функції культури. Структура та типологія культури. Основні епохи культурно-історичного процесу людства. Періодизація, джерельна база, методологічні принципи вивчення історії української культури. Феномен української культури.</p>
<p>Тема 2. Витоки української культури</p>	<p>Культурогенез українського народу. Витоки української культури. Діалог культур на праукраїнських землях. Первісна (архаїчна) культура на території України та її основні риси. Особливості релігійних вірувань та мистецтва. Трипільська культура та її місце в культурі України. Культура народів Кіммерії, Скіфії і Сарматії. Антична культура полісів Північного Причорномор'я. Культура та дохристиянські вірування давніх слов'ян.</p>
<p>Тема 3. Культура Київської Русі та Галицько-Волинського князівства.</p>	<p>Основні риси культури європейського Середньовіччя і її релігійний характер. Вплив християнства на духовну культуру Київської Русі. Періодизація та джерела історії культури Київської Русі. Культура Київської Русі як синтез язичництва та візантійського впливу. Мова, писемність, освіта, наукові знання та література. Містобудування та архітектура. Скульптура, живопис. Декоративно-вжиткове мистецтво та художнє ремесло, музичне мистецтво. Соціокультурні процеси та мистецькі здобутки Галицько-Волинського князівства.</p>
<p>Тема 4. Українська культура періоду Відродження (Ренесансу) та Реформації (XIV – XVII ст.)</p>	<p>Загальна характеристика європейського Відродження (Ренесансу) та Реформації в європейській культурі. Суспільно-політичні та історичні умови в Україні XIV – XVII ст. Діалог та взаємодія національних культур у Великому князівстві литовському та Речі Посполитій. Розвиток освіти та наукових знань в Україні. Книгодрукування та культурно-просвітницька діяльність братств. Поширення гуманістичних ідей у духовній культурі. Література. Архітектура, скульптура, малярство. «Золотий вік» львівського архітектурного Ренесансу. Музична культура і театральне мистецтво.</p>
<p>Тема 5. Українська культура доби Нового часу. Українське бароко (друга половина XVII-XVIII ст.).</p>	<p>Загальна характеристика європейської культури Нового часу та її типологічні риси. Соціально-політичні чинники розвитку української культури у другій половині XVII – XVIII ст. Козацтва його роль у формуванні національної самовизначеності української культури. Реформування церкви та освіти. П. Могила. Діяльність Києво-Могилянської Академії. Наука у другій половині XVII –</p>

	<p>XVIII ст. Розвиток філософських ідей Г.Сковороди, Ф.Прокоповича. Українська література та книгодрукування. Феномен козацького бароко в архітектурі та образотворчому мистецтві. Розвиток українського музичного та театрального мистецтва у другій половині XVII – XVIII ст. Особливості літературної діяльності в українській культурі: козацькі літописи, полемічна література тощо. Статус української культури у період панування Російської імперії. Вплив української культури на російську у XVII –XVIII ст.</p>
<p>Тема 6. Українська культура кін. XVIII – поч. XX ст. Національно-культурне відродження в Україні.</p>	<p>Зарубіжна культура епохи Просвітництва. Українське Відродження як відображення ідеї Просвітництва та Романтизму. Генеза та періодизація національно-культурного відродження в Україні наприкінці XVIII – початку XX ст. Особливості національно-культурного розвитку Наддніпрянської та Західної України. Українська суспільна думка. Розвиток освіти і науки. Наукове товариство ім. Т.Шевченка, його творчий доробок. Нова українська література. Т.Шевченко і становлення нової української культури. Архітектура та містобудування в Україні. Українське музичне та театральне мистецтво. Розвиток українського образотворчого мистецтва. Чинники розвитку культури України в 1917-1921 рр.</p>
<p>Тема 7. Українська культура радянської доби</p>	<p>Особливості радянської доби в українській культурі. Панування соцреалізму. Освіта, наука, на тлі політики «українізації» 1920-х рр. Кампанія з ліквідації не писемності дорослих. «Розстріляне Відродження» 20-30-х років XX ст. та його трагічні наслідки для української культури. Національна культура на західно- українських землях у 1920–1930-ті рр. Література, театр, кінематограф, образотворче та музичне мистецтво України у 20-30 рр. XX ст. Національна культура в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.) та повоєнне десятиліття. Хрущовська «відлига» та її вплив на розвиток української культури. Основні тенденції розвитку української культури у другій половині 60-х – першій половині 80-рр XX ст. Феномен дисидентів-шістдесятників як спроба відновлення української самобутності. Творчість діячів української культури в еміграції.</p>
<p>Тема 8. Провідні тенденції розвитку сучасної української культури.</p>	<p>Формування нової соціокультурної дійсності на зламі століть та її риси. Характерні ознаки сучасної культури. Культура як один із факторів економічної динаміки. Стан та проблеми розвитку сучасної освіти в Україні. Мовне питання в умовах незалежності. Тенденції розвитку науки в незалежній Україні. Релігійне відродження. Сучасна конфесійна ситуація в Україні. Література. Основні тенденції сучасного театрального мистецтва. Кіномистецтво в сучасній українській культурі. Стан сучасного образотворчого мистецтва України. Інтеграція української</p>

	культури до загальноєвропейського та світового культурного простору.
--	--

Політика дисципліни

Політика відвідування	<p>Відвідування занять з дисципліни «Історія української культура» є обов'язковим, студент має бути активним під час практичних занять; своєчасно виконувати самостійні роботи. Пропущені заняття або контрольні заходи мають бути відпрацьованими в позааурочний час, у консультативні години.</p> <p>За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.</p> <p>Студент має демонструвати повагу та толерантність до усіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, допоміжний персонал), дотримуватися правил внутрішнього розпорядку.</p>
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.

Система оцінювання

Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку, відповідно до графіку навчального процесу.

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Опитування під час практичних занять (8 тем)	40
Модульні контрольні роботи (2)	30
Захист завдання самостійної роботи (Презентація)	10
Реферат (Презентація)	10
Наукова стаття, тези доповідей або інше творче завдання	10

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь

F	1-34	Необхідний повторний курс
---	------	---------------------------

Список рекомендованих джерел

Основні

1. Галіченко М.В., Поліщук І.Є. Історія української культури: Навчально-методичний посібник для студентів. Херсон. Поліграф, 2016. 85 с.
2. Іваненко В.В. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. – Д.: ДНУ ім. Олесья Гончара, 2016. – 206 с.
3. Історія української культури. Навчально-методичний посібник Н.В. Аксьонова, А.М. Домановський, Т.О. Чугуй. Харків. ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2017. 196 с.
4. Історія української культури. Підручник за ред. Лозового В.О. Нац. Ун-т «Юридична академія України ім. Ярослава Мудрого». Харків. Право, 2017. 368 с.
5. Качкан В.А., Величко О.Б., Божко Н.М. Історія української культури. Київ. ВСВ «Медицина», 2016. 368 с.
6. Кислюк К.В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2016. 354 с.
7. Кордон М.В. Історія української культури. Київ. Просвіта, 2017. 336 с.
8. Любич О.А., Співак В.В., Олійник О.І., Чебоненко С.О. Історія української культури. Чернігів. Десна. Поліграф, 2018. 455 с.
9. Павлова О.Ю. Історія української культури. 2-ге видання. Київ. Кондор, 2017. 340 с.
10. Хома І.Я. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 356 с.
11. Цапко О.М. Історія української культури. Київ. Знання, 2018. 176 с.
12. Шейко В.М. Історія української культури. Київ. Кондор, 2017. 271 с.

Допоміжні

- Воропай Олекса. Звичаї українського народу. Київ. Знання, 2009. 126 с.
- Горський В.С. Нариси з історії філософської культури Київської Русі. Київ. Знання, 1993. 254 с.
- Дворнік Ф. Слов'яни в європейській історії та цивілізації. Київ. Кондор, 2000. 230 с.
- Дзюба О.М., Павленко Г.І. Літопис найважливіших подій культурного життя в Україні (X – середина XVII ст.) : посібник-довідник. Київ. Кондор, 1998. 354 с.
- Дещинський Л.Є. Історія української та зарубіжної культури. Київ. Знання, 2007. 246 с.
- Кравець М.С. Культурологія. Київ. Просвіта, 2015. 320 с.
- Куксенко С.І. Історія української культури. Частина II. Українська культура від Нового часу до сучасності. Збірник тестових завдань. Черкаси, 2023. 132 с.
- Куксенко С.І. Історія української культури. Частина I. Культура стародавнього населення України та доби Середньовіччя. Термінологічний словник. Черкаси, 2023. 57 с.

Куксенко С.І. Історія української культури. Частина І. Культура стародавнього населення України та доби Середньовіччя. Збірник тестових завдань. Черкаси, 2022. 117 с.

Михайлова Р.Д. Мистецтвознавство. Київ. Видавництво Ліра-К., 2015. 216 с.

Руснак І. Український фольклор. Київ. Видавництво Ліра-К., 2012. 304 с.

Піча В.М. Культурологія. Посібник. Київ. Знання, 2015. 360 с.

Інтернет ресурси

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.nbuv.gov.ua/> – Назва з екрана.

2. Офіційний сайт нарисів з історії України [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.history.franko.lviv.ua/> – Назва з екрана.

3. Офіційний сайт великої історії України [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.exlibris.org.ua/greathistory/> – Назва з екрана.

4. Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича [Електронний ресурс]. – URL: <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> – Назва з екрана.

5. Бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка [Електронний ресурс]. – URL: <http://lib-gw.univ.kiev.ua> – Назва з екрана.